

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-4-33 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 07-39/420-166
Karar Tarihi : 9.5.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Prof. Dr. Nurettin
KALDIRIMCI, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN

B. RAPORTÖRLER : K. Oğuz KARAKOÇ, Muhammed GÜNDOĞDU

C. ŞİKAYET EDEN : Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA

20 **YAPILANLAR** : - Meltem Dershanesi
Uçancıbaşı Mh. 561. Sk. No:4 Denizli
- Final Dershanesi
Atatürk Blv. 762 Sk. No:2 Denizli
- Birey Dershanesi
Çaybaşı Mh. 1588. Sok. Şeker Han No:2 K:3 Denizli
- Uğur Dershanesi
Uçancıbaşı Mh. 559 Sk. No:28 Denizli
- Denizli Dershaneler Derneği
Çaybaşı Mh. Melek Pazarı 1601. Sk. Kültür Han No:10
Kat:2 Denizli

30 **E. DOSYA KONUSU:** Denizli ilinde faaliyet gösteren 4 adet özel dershanenin Denizli Dershaneler Derneği (Dernek) bünyesinde gerçekleştirdikleri anlaşma ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanunu ihlal ettikleri iddiası.

40 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Şikâyet dilekçesinde özetle; Denizli ilinde faaliyet gösteren bazı özel dershanelerin kurs ücretlerini birlikte belirledikleri ve bu suretle 4054 sayılı Kanunu ihlal ettikleri iddia edilmektedir. Şikâyetçi, Meltem, Final, Birey, Uğur Dershaneleri'nin aralarında anlaşmış olduğunu belirtmekte ve söz konusu dershanelerle yaptığı görüşmeler sırasında, fiyat anlaşmasının Denizli Dershaneler Derneği'nde kararlaştırıldığı bilgisini yukarıda belirtilen dershanelerin yetkililerinden aldığını ifade etmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 28.2.2007 tarih, 1467 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 16.3.2007 tarih, 2007-4-33/İİ-07-KOK sayılı İlk İnceleme

Raporu, 22.3.2007 tarih, 07-27 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 6. maddelerinin ihlaline ilişkin bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 07-27/240-M sayı ile karar verilmiştir.

50 İlgili karar uyarınca düzenlenen 3.5.2007 tarih 2007-4-33/ÖA-07-KOK sayılı Önaraştırma Raporu 4.5.2007 tarih, REK.0.08.00.00-110/150 sayılı Başkanlık önergesi ile 07-39 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

a) Denizli İli'nde faaliyet gösteren özel dershanelerin, uygulayacakları kurs ücretlerini anlaşma yapmak suretiyle birlikte tespit etmek şeklindeki eylemlerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında yasaklanan eylemlerden olduğu,

b) Bununla birlikte gelecek yıla ilişkin olarak alınan fiyat tespiti kararının henüz yürürlüğe konulmaması dolayısıyla yapılan fiyat anlaşmasının piyasada etkisinin oluşmadığı göz önünde bulundurularak;

60 - İlgili pazarda, rekabeti önlemeye yönelik anlaşma yapılması şeklindeki eylemlerin tekerrür etmesinin önlenmesi bakımından; 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, ortak fiyat tespiti organizasyonundaki rolü dikkate alınarak Denizli Dershaneler Derneği'ne ihlale ne şekilde son vereceğine yönelik yazı yazılması ve bu konuyla ilgili bütün üyelerini uyarmasının istenmesinin ve yukarıda belirtilen sebeplerden ötürü GÜVENDER, TÖDER ve ÖZDEBİR'in de uyarılmasının, arzu edilen neticeyi soruşturma açılması seçeneğine göre daha kısa sürede ve aynı etkinlikle sağlayacağı,

70 - Ayrıca, Denizli Dershaneler Derneği Tüzüğü'nde yer alan ve rekabet hukukuna aykırılık teşkil eden hükümlerin Tüzük metninden çıkartılmasının anılan Derneğe bildirilmesi gerektiği,

görüşlerine yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

80 Türkiye'de üniversiteye hazırlık aşamasında bulunan lise öğrencileri eğitimlerinde destek alabilmek için özel dershanelere başvurumaktadırlar. Ayrıca, Özel Öğretim Kurumları Öğrenci Ücretleri Tespit Ve Tahsil Yönetmeliği'nin 7. maddesinin (e) bendinde özel dershanelerde verilen hizmetler aşağıdaki gibi gruplandırılmıştır:

"Madde 7- Ücret tespiti kapsamına giren kurumlar aşağıdaki gibi gruplandırılır..."

e) Dershaneler;

(1)İlkokul öğrencileri,

(2)Ortaokul ve Lise öğrencileri,

(3)Üniversiteye hazırlık öğrencileri”

Yukarıda verilen bilgiler ışığında ilgili ürün pazarı "üniversite adaylarına yönelik özel öğretim hizmetleri pazarı" olarak tespit edilmiştir.

90 **I.1.1. İlgili Coğrafi Pazar**

Şikâyet konusu uygulamanın Denizli ilinde gerçekleşiyor olması nedeniyle, ilgili coğrafi pazar "Denizli ili" olarak tespit edilmiştir.

I.2. Yapılan Tespitler ve Deliller

I.2.1. Şikâyetçi ile Yapılan Görüşme

100 Şikâyetçi konuya ilişkin olarak; lise 2. sınıfa giden bir öğrencinin velisi olduğunu; üniversiteye hazırlık için geçen yıl dershaneye ödediği rakam yaklaşık 900 YTL iken, bu yıl 1.500 YTL ödeme yaptığını; Ülkemizde enflasyon 2006 yılında %9 iken dershane ücretlerinin %70 oranında artmasının herhangi bir makul açıklamasının bulunmadığını; dershane yetkililerinin, kendisine, diğer dershanelerin daha düşük fiyat vermelerinin mümkün olmadığını, çünkü Denizli Dershaneler Derneği'nde ortak fiyat kararı alındığını belirttiklerini ve kararın belgesini gösterdiklerini ifade etmiştir.

I.2.2. Denizli İl Milli Eğitim Müdürlüğü Yetkilisi ile Yapılan Görüşme

110 Müdürlük yetkilisi tarafından, dershanelerle ilişkin temel denetimlerinin yasal olmayan yollarla ders veren öğretmenler hakkında olduğu belirtilmiştir. Yetkili ayrıca, Denizli dershanelerinin aralarında birleşerek bir birlik oluşturduklarından haberdar olduklarını, ancak Dernek'in kurulmasında herhangi bir teşviklerinin bulunmadığını; kendilerinin şikâyet üzerine de denetim yaptıklarını, ancak bugüne kadar fiyatlara ilişkin herhangi bir şikâyet almadıklarını; Denizli dershanelerinde fahiş bir fiyat uygulamasının söz konusu olmadığını; fiyatların sabit bir şekilde uygulanması söz konusu olmadığını; her bir dershanenin maliyetlerinin birbirinden oldukça farklı olması nedeniyle bir fiyat birliğinin oluşturulmasının mümkün görülmediğini ifade etmiştir.

I.2.3. Denizli Dershaneler Derneği ve Yorum Dershanesi Yetkilisi ile Yapılan Görüşme

Yetkilinin şikâyet konusuna ilişkin olarak aşağıdaki bilgileri vermiştir:

120 - Yorum Dershanesi olarak biz geçtiğimiz yıl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bildirdiğimiz fiyatlarda bu yıl herhangi bir değişiklik yapmadık. Dolayısıyla geçen yılın fiyatlarını bu yıl da uygulamaktayız. Bu fiyatlar da ders başına (...) YTL'dir.

- Mevzuatta yapılan değişiklik nedeniyle lise eğitimi 4 yıla çıkartılmıştır. Bu nedenle 2007-2008 öğretim yılında sadece Anadolu Liseleri ve Süper Liselerde eğitim alan öğrenciler ve mezun öğrenciler ÖSS'ye girebileceklerdir. Bu kapsamda Denizli'de 1.000 kadar öğrenci vardır, doğal olarak gelecek yıl öğrenci potansiyelimizin düşmesini bekliyoruz.

- Dernek kurulmadan önce sektörde birçok sorun yaşanıyordu. Bu sorunların sıkça yaşanması ve şikâyetlerin artması üzerine Milli Eğitim Müdürlüğü bizleri bir araya

130 gelerek sorunların önüne geçmemiz hususunda teşvik etti. Milli Eğitim Müdürlüğü'nün teşvik ve yönlendirmeleri sonucunda Derneğimiz kuruldu. Dernek yaklaşık 1,5 yıl önce kurulmuştur. Derneğimizin kurulmasındaki temel amaç mesleki bir disiplin sağlamaktır. Dernek kurulmadan önce böyle bir anlayış yoktu ve bu durumdan dersaneler ve öğretmenler zarar gördüğü gibi, öğrenciler ve velileri de zarar görmekteydiler.

- Derneğimizin hâlihazırda 30 civarında üyesi bulunmaktadır. Dernek başkanlığı görevini 1 yıllık süreler için dönüşümlü olarak yerine getiriyoruz. Nihayetinde Dernek üyeleri birbirleri ile rekabet halinde olan kurumlar olduğundan, bir haksızlığın önüne en baştan geçebilmek için böyle bir çözüm yolu bulduk.

140 **I.2.4. Birey Dershanesi Yetkilisi ile Yapılan Görüşme**

Dershane yetkilisi ile yapılan görüşmede aşağıdaki bilgiler edinilmiştir:

- Geçen sene kurulduğumuz için ilk bildirimimizi 2006-2007 öğretim yılı için yaptık. Bu bildirimde ders saat ücreti (...) YTL idi. Dershane fiyatlarına her yıl enflasyon oranında zam geliyor. Bu da ortalama %10-20 civarında bir oran oluyor. Önümüzdeki yıl için düşündüğümüz ders başına ücret yaklaşık (...) YTL'dir.

- Lise 1 öğrencilerine yaklaşık 200 saat, lise 2 öğrencilerine 300-400 saat ve ÖSS hazırlık öğrencilerine de 500-600 saat ders hizmeti veriyoruz. Bu durumda lise 2 öğrencisinin yıllık ders ücreti (.....)-(.....) YTL+ yayın ücreti olurken ÖSS hazırlık öğrencileri içinse ücret (.....) YTL ile (.....) YTL arasında değişmektedir.

150 - Mevzuatta yapılan değişiklik nedeniyle lise eğitimi 4 yıla çıkartıldı. Bu nedenle doğal olarak gelecek yıl öğrenci potansiyelimizin düşmesini bekliyoruz.

- Dershanemiz Dernek üyesidir. Dernekte ele aldığımız konular öncelikle reklâm ve tanıtıma ilişkindir. Diğer yandan bizim temel sorunumuz velilere ve öğrencilere gerçekleştirilemeyecek vaadlerde bulunulmasıdır. Örneğin kaliteli öğretmen hizmeti sözü verip, stajyer öğretmenlerle eğitim verilmesini engellemek özellikle uğraştığımız bir konudur.

- Fiyat konusunda dersaneler birbirlerine herhangi bir etki yapmıyor. Her dersane şartlarına göre fiyat belirliyor.

160 **I.2.5. Final Dershanesi Kurucusu Sadi ÖZTEKİN ile Yapılan Görüşme**

Final Dershanesi yetkilisinden şikayet konusuna ilişkin olarak aşağıdaki bilgiler edinilmiştir.

- Final Dershanesi olarak 2006–2007 yılı için yaptığımız bildirimde ders saat ücreti (.....) YTL idi. Ancak bu rakamı muhafaza etmemiz neredeyse mümkün olmuyor. Önümüzdeki yıl bu rakamlarda bir artış yapmamız da mümkün olmayacak gibi görünüyor. Lise 3 öğrencilerinden (.....) YTL'nin üzerinde ücret almamız gerekiyor, ancak (.....) YTL'ye kadar indirimler yapmak durumunda kalıyoruz. Bazı durumlarda giderlerimizi dahi karşılayamıyoruz.

170 - Dersaneler ilk önce öğretmenleriyle anlaşılıyor ve daha sonra öğrenci kabulüne başlıyor. Ücretleri belli bir düzeyde tutmak isteseler de zararı azaltabilmek amacıyla

bir noktadan sonra büyük indirimler yapmaya başlıyorlar, bu nedenle bu sektörde çok zor durumlar yaşanıyor.

- Dershane olarak Dernek üyesiyiz. Şu an yönetim kurulu üyesiyim. Derneğimiz Milli Eğitim desteğiyle kuruldu. Dernekte ele aldığımız temel konu kaçak öğretmenlerin çalıştırılmamasıdır. Fiyat konusunda birbirimize herhangi bir etki yapılması zaten mümkün değil. Dershaneler şartlarına göre fiyat belirliyor. Bir fiyat söylenmesi durumunda bu sadece tavsiye fiyatı olabilir. Her bir dershanenin maliyetleri (öğretmen fiyatları, kira vb.) birbirinden çok farklı olduğu için doğal olarak hizmet fiyatları da farklı oluyor.

180

I.2.6. Meltem Dershanesi Yetkilisi ile Yapılan Görüşme

Meltem Dershanesi yetkilisinden aşağıdaki bilgiler edinilmiştir:

- Biz Meltem Dershanesi olarak Güven Dershaneler Birliği'ne bağlıyız.

- Denizli'de dershanecilikte yaşanan aşırı rekabet üzerine bir yılı aşkın süre önce Denizli Dershaneler Derneği kuruldu. Halen bu derneğe Denizli'deki 30 dersane üyedir. Dernek kurulmadan önce piyasada ciddi bir fiyat rekabeti vardı, dershaneler öğrenci kapmak için birbirlerine vuruyorlar, birbirlerine zarar veriyorlardı. Denizli Dershaneler Derneği kurulduktan sonra dershaneler arasında birlik ve beraberlik sağlanmış ve aralarında anlaşma sağlanarak sorunlar giderilmiştir. Şu anda dershaneler birbirleri ile uğraşmak yerine dershanelerinin kalitesini yükseltmeye çalışmaktadırlar.

190

- Bu yıl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne sunduğumuz fiyatlar ders saati başına (.....) YTL'dir. Lise son sınıfı öğrencisi 480 saat eğitim görmekte iken, Lise 2 öğrencileri 350 saat ders görmektedirler. Dolayısıyla üniversiteye hazırlık ile diğer kursların fiyatları farklılaşmaktadır. Üniversiteye hazırlık kursu fiyatlarımız öğrencisine göre (.....) -(.....) YTL arasında değişmektedir. Velilerin çok büyük bir bölümü dersane ücretlerinde pazarlık yapmak istemektedirler. Biz (.....) YTL'den başlayıp, (.....) YTL'ye kadar düşüyoruz. Ama çok daha düşük fiyat teklifi olduğunda bir şey yapamıyoruz, o takdirde başka dershaneleri tercih edebiliyorlar.

200

- Kurslarımızın fiyatları hafta içi-hafta sonu ve erken kayıt ve eylül dönemi olmak üzere değişmektedir. Erken kayıt olunca 12-14 taksit kadar çıkıp fiyatta da indirim sağlanabilirken eylül döneminde taksit sayısı 9'a inmekte ve fiyatlar artmaktadır.

I.2.7. Uğur Dershanesi Yetkilisi ile Yapılan Görüşme

Dershane yetkilisi konuya ilişkin olarak aşağıdaki bilgileri vermiştir:

- 2006–2007 yılı için Milli Eğitim Müdürlüğü'ne yaptığımız bildirimde ders saat ücreti (.....) YTL. idi.

- Lise 3 öğrencilerine bu sene için uyguladığımız fiyat genel olarak (.....) YTL ile (.....) YTL arasında değişmektedir. Mezun öğrenciler içinse rakam (.....) YTL'ye kadar çıkabilmektedir. Önümüzdeki sene bizim için çok daha zor bir yıl olacak. Çünkü öğrenci yetersizliği yaşanacak. Bizim gelecek sene uygulayacağımız ücret büyük ihtimalle (.....) YTL ile (.....) YTL arasında değişecektir.

210

- Biz dershane olarak Dernek üyesiyiz. Derneğimiz Milli Eğitim Müdürlüğü'nün desteğiyle kuruldu. Örgütlenmemizi Devlet istedi. Türkiye'nin her yerinde de bu tip örgütlenmeler var.

- Denizli'de dershanecilik sektörü gerçekten vahim durumdadır. Komşu illerdeki dershane ücretleri Denizli'ye göre çok daha yüksektir. Biz komşu illerdeki fiyatları uygulamak istesek öğrenci bulmamız gerçekten mümkün olmaz. Ayrıca, özel ders veren birçok kişi var. Bu kişiler ne sigorta, ne vergi ne de kira ödüyorlar ve gerçekten çok ciddi gelirler elde ediyorlar.

1.2.8. Denizli Dershaneler Derneği Tüzüğü

Denizli Dershaneler Derneği Tüzüğü'nde aşağıdaki ifadelere yer verilmiştir:

"Madde 2- Dernek amacı, özel dershaneler arasında eğitim öğretim birliğini ve dayanışmayı sağlamak resmi ve özel kurumlar karşısında dershaneleri temsil edip hak ve çıkarlarını korumaktır.

Dernekçe Sürdürülecek Çalışma Konuları ve Biçimleri

...

.Dershanelerin aldıkları ücretlerde birliktelik ve istikrarı sağlamak için çalışmalar yapmak."

1.2.9. Denizli Dershaneler Derneği'nden Elde Edilen Belgeler

Yerinde incelemeler sırasında Dernek'ten elde edilen bir belgede:

"15.08.2006 Sınav Dershanesinde yapılan genel kurul toplantısında aşağıdaki kararlara uyulmasına oy birliği ile karar verilmiş ve imza altına alınmıştır.

...

4- Hafta içi öğrencileri için 1.650 YTL nin altına düşerek öğrenci alınmayacaktır.

NOT: Yukarıdaki kararlara uymayan dershaneler Denizli Dershaneler Derneği'ne gizli yazıyla bildirilecek yönetim bu konuda gerekli girişimi yapacaktır." ifadeleri yer almaktadır.

Yine yerinde incelemeler sırasında edinilen 27.2.2007 tarihli Dernek Kurul Toplantı Tutanağı'nda;

...

2. Ücretlerin daha önce tavsiye edilen rakamların altında olmaması" ifadesine yer verilmektedir.

"Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu" başlıklı bir diğer belgede;

...

7. 2006-2007 ve 2007-2008 yıllarında diğer illerin aksine fiyat istikrarı sağlanmış ve ortak davranışlar sergilenmiştir." denilmiştir.

Yerinde incelemeler sırasında edinilen ve Mehmet HAYIT (Kavram Dershanesi), Sadi ÖZTEKİN (Final Dershanesi), Ünal ARSLANOĞLU (Denizli Dershanesi), Yücel ŞAHİN (Uğur Dershanesi), Eylem BALTA (Eksen Dershanesi) ve Cumhur TURGUT (Ekobilim Dershanesi) isimli Dernek üyelerinin imzalarını içeren belgede aşağıdaki ifadeler kullanılmıştır:

“İNDİRİM İLKELERİ

1- Listeler taksitli ücretlerdir, peşin indirimini normal fiyat üzerinden %8'dir.

2- Fen liselerine liste üzerinden %50 uygulanır.

3- Anadolu liseleri ÖSS gruplarına %10 uygulanır.

4- Kardeş indirim her kardeşe %5'er olarak uygulanır.

260 5- Milli Eğitim mensuplarına %8-10 uygulanır.

6- Yukarıdaki indirimler dışında ne adla olursa olsun (kurum yada grup.. vs) indirim yapılamaz.

...

3- Yeni kayıt kampanyası başlama tarihi 1 Mayıs 2007 olarak tavsiye edildi. Bu tarihe kadar kendi öğrencilerini tablodaki fiyat politikasına uyarak kaydetmeleri konusunda tavsiye kararı alındı.

2007-2008 Öğretim Yılı Ücret Tablosu (YTL)

Dönem/Sınıf	6.	7.	8.	Lise1	Lise2	Lise3(yeni)	Lise3	Mezun
Ders Saati	5	8	10	6	10	12	14	14
1 Mayıs'a kadar	700	900	1200	800	1200	1300	1500	1700
1-31 Mayıs	800	1000	1300	900	1300	1400	1700	1800
1 Haziran ve sonrası	1000	1200	1500	1000	1500	1600	1900	2000

...”

270 Yerinde inceleme sırasında Dernek'ten elde edilen bir başka belgede Ödüllü Düzey Belirleme Sınavı'nda yapılabilecek indirim oranları bir tablo ile gösterilmiştir ve aşağıda yer ifadeler kullanılmıştır:

“... ”

	%100	%75	%50	%25	%10	TOPLAM
6. Sınıf	2	2	2	2	2	10
7. Sınıf	3	3	3	3	3	15
8. Sınıf	5	5	5	5	5	25
9. Sınıf	1	1	1	1	1	5
10. Sınıf	3	3	3	3	3	15
11. Sınıf Y.	5	5	5	5	5	25
11. Sınıf	5	5	5	5	5	25

NOT: *Bu indirimler dershanelerin yapabilecekleri en yüksek rakamlardır.

**Her dershanede bu oranları aşmamak kaydıyla daha da düşük oranlarda uygulayabilir yada hiç indirim yapmayabilir.”

280 Dernek'ten elde edilen 31.10.2006 tarihli toplantı tutanağında aşağıdaki ifade de yer almaktadır:

“... ”

Yeni dönem fiyat politikalarının tespitine,

...

Oy birliği ile karar verilmiştir.”

Ayrıca yine Dernek'ten elde edilen belgeye göre Dernek'in 27 adet üyesi bulunmaktadır.

1.2.10. Denizli İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden Elde Edilen Belgeler

290

Denizli İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden, Denizli ili merkezinde faaliyet gösteren özel dershanelerin listesi ve bu dershanelere ilişkin istatistikî bilgiler içeren belgeler alınmıştır. Söz konusu belgelerde, Denizli ili merkezinde faaliyet gösteren dershanelerin çalıştırdıkları öğretmen ve hizmet verdikleri öğrenci sayılarına ilişkin veriler bulunmaktadır.

1.2.11. İlan Edilen Ücretler

Yapılan yerinde incelemeler sırasında dersane yetkililerinden ve Denizli İl Milli Eğitim Şube Müdürlüğü yetkilisinden elde edilen belgelere göre, bazı dershanelerin 2006-2007 öğretim yılında geçerli olmak üzere Lise 3 ve mezun ÖSS'ye hazırlık hizmeti için ilan ettikleri ücretlere ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

300

<i>Kurum Adı</i>	<i>Ders Saati Ücreti</i>
Birey Dershanesi	3,50 YTL
Final Dershanesi	3,85 YTL
Uğur Dershanesi	3,80 YTL
ABC Dergisi Dershanesi	3,50 YTL
Birler Dershanesi	3,60 YTL
Boğaziçi Dershanesi	2,75 YTL
Başarıya Çağrı Dershanesi	2,00 YTL
Çamlık Seçkinay Dershanesi	6,90 YTL
Kültür Dershanesi	4,00 YTL
Yorum Dershanesi	2,80 YTL

1.2.12. Dershane Ücretleri

Yapılan yerinde incelemeler sırasında dersane yetkililerinden elde edilen veriler 2006-2007 eğitim döneminde uygulanan fiyatlara ilişkin bilgiler içermektedir. Bu bilgiler ışığında oluşturulan tablo aşağıdaki gibidir:

<i>Kurum Adı</i>	<i>Minimum Fiyat</i>	<i>Maksimum Fiyat</i>	<i>Ortalama Fiyat</i>	<i>Veri Sayısı</i>
<i>Birey Dershanesi</i>	(.....) YTL	(.....) YTL	(.....) YTL	(....)
<i>Uğur Dershanesi</i>	(.....) YTL	(.....) YTL	(.....) YTL	(....)
<i>Yorum Dershanesi</i>	(.....) YTL	(.....) YTL	(.....) YTL	(....)
<i>Meltem Dershanesi</i>	(.....) YTL	(.....) YTL	(.....) YTL	(....)
<i>Final Dershanesi</i>	(.....) YTL	(.....) YTL	(.....) YTL	(....)

1.3. DEĞERLENDİRME

Denizli Dershaneler Derneği ve Denizli ilinde faaliyet gösteren bazı özel dershaneler hakkında yapılan başvurunun konusunu esas olarak teşebbüslerin, teşebbüs birliği

310 bünyesinde bir araya gelerek aralarında fiyat anlaşması yaptığı iddiası oluşturmaktadır. Şikâyetçi, Meltem, Final, Birey, Uğur Dershaneleri'nin aralarında anlaşmış olduğunu belirtmekte ve söz konusu dersanelerle yaptığı görüşmeler sırasında fiyat anlaşmasının Denizli Dershaneler Derneği'nde kararlaştırıldığı bilgisini yukarıda belirtilen dersanelerin yetkililerinden alındığını ifade etmektedir.

320 Özel dersaneler sektörünü düzenleyen temel mevzuat Milli Eğitim Bakanlığı Özel Dershaneler Yönetmeliği'dir. Bu Yönetmelik özel dersanelerin genel çalışma ve işleyiş esaslarını düzenlemektedir. Özel dersaneler ücretler yönünden ise, diğer özel öğretim kurumlarında olduğu gibi, Özel Öğretim Kurumları Öğrenci Ücretleri Tespit Ve Tahsil Yönetmeliği'ne tabidirler. Bu çerçevede özel dersaneler ücretlerini, her yıl Mayıs ayında basın yoluyla ilan ederler. İlgili mevzuat uyarınca ilan edilen bu fiyat azami fiyat niteliğindedir ve özel öğretim kurumları ilan ettikleri fiyatların altında bir fiyatla hizmet vermekte serbesttirler. Mevzuatta ücretleri belirleme görevi herhangi bir kuruma verilmemiştir. Uygulamada ise, genel olarak özel öğretim kurumları ücretlerini, önceki yılın ücretlerini taban alarak yıllık TÜFE artışına ve yapmış oldukları yatırımlara göre belirlemektedirler.

Yukarıda sunulan bilgiler ışığında, özel dersanelerin mevzuat gereğince tespit ve ilan ettikleri ücretlerin, diğer bir deyişle uygulayabilecekleri azami fiyatın birbirinden farklı olmasının önünde herhangi bir yasal engel bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu çerçevede özel dersaneler kâr marjlarını daha düşük belirleyerek rekabet etme imkânına sahiptirler. Dolayısıyla özel dersane hizmetleri sektöründe fiyat serbestisi bulunmaktadır.

330 Bir diğer husus, Dernek'in yapısıdır. Bilindiği üzere teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birlik 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesi kapsamında "teşebbüs birliği" olarak kabul edilmektedir. Dernek üyelerinin her birinin üniversite adaylarına yönelik özel öğretim hizmetleri pazarında hizmet veren bağımsız ekonomik kuruluşlar, diğer bir deyişle teşebbüsler olduğu hususu da göz önünde bulundurulduğunda, Dernek'in 4054 sayılı Kanun açısından bir "teşebbüs birliği" olduğu anlaşılmaktadır.

Denizli Dershaneler Derneği Tüzüğü'nün, 1.2.8. sıra sayılı tespitte belirtilen ve aşağıda metni yer alan hükmü rekabet hukukuna aykırılık teşkil etmektedir:

"Dernekçe Sürdürülecek Çalışma Konuları ve Biçimleri

340 . *Dershanelerin aldıkları ücretlerde birliktelik ve istikrarı sağlamak için çalışmalar yapmak."*

350 Diğer taraftan, dosya mevcudu bilgilerden, geçtiğimiz yıl ilgili sektörde bir fiyat serbestisinin olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim 1.2.12. sıra sayılı tespitte yer alan ücret tablosundan da anlaşılacağı üzere 2006-2007 eğitim döneminde dersanelerin uyguladıkları fiyatlarda herhangi bir birliktelik bulunmamaktadır. söz konusu dönemde fiyatlar oldukça geniş bir aralıkta dalgalanma göstermiştir. Yapılan yerinde incelemeler sırasında edinilen bilgiler, bu dalgalanmanın dersanelerin sahip oldukları standartlardaki farklılıklardan, müşterilerin ayrı ayrı pazarlık yapmasından ya da müşteriye uygulanan taksit sayısından kaynaklandığını göstermektedir. Ayrıca ücret arttıkça, uygulanan taksit sayısı da genel olarak artmaktadır.

Yine tespitler kısmında yer alan ve taraflar arasında 4054 sayılı Kanun'u ihlal eden bir anlaşmanın yapıldığını gösteren belgeler (tespit sıra numarası: 1.2.9.), önümüzdeki yıl ücretlerine ilişkindir. Demek'ten elde edilen belgelerde bu durum açıkça görülmektedir. Dolayısıyla, tespitler kısmında bilgi ve belgelerine yer verilen fiyat anlaşmasının, gelecek yıl geçerli olmak üzere alınmış ve henüz yürürlüğe konulmamış bir anlaşma olduğu kanaatine varılmıştır.

360 Yakın bir süre önce gerçekleştirilen bir kanun değişikliği sonucu lise eğitimi 3 yıldan 4 yıla çıkartılmıştır. Bu nedenle 2007-2008 öğretim yılında sadece Anadolu Liseleri ve Süper Liselerde eğitim alan öğrenciler ve mezun öğrenciler ÖSS'ye girmeye hak kazanacaklardır. Dolayısıyla gelecek yıl özel öğretim hizmeti talep eden öğrenci sayısında ciddi bir düşüş yaşanacaktır. Öneri kapsamında teşebbüsleri, bir fiyat birlikteliğine yönelen en önemli sebeplerden birinin bu husus olduğu neticesine varılmıştır. Nitekim söz konusu durum 1.2.3., 1.2.4. ve 1.2.7. sıra sayılı tespitlerden açıkça anlaşılmaktadır.

370 Bu çerçevede önem kazanan bir husus, dersanelerin üye oldukları eğitim birlikleridir. Bilindiği üzere ülkemizde dersaneler, faaliyet alanlarıyla ilgili kamuoyunu bilgilendirmek ve devletle olan ilişkilerini daha etkin yürütebilmek için örgütlenmektedirler. Bu örgütler ulusal nitelik taşıyan ve ülke genelinde faaliyet gösteren birlikler ya da dernekler şeklinde olmaktadır. Bu çerçevede kurulmuş olan ve öneri kapsamında dersanelerin de üyesi oldukları bu kuruluşlar Güven Dershane Sahipleri Derneği (GÜVENDER), Tüm Özel Öğrenim Kurumları Derneği (TÖDER) ve Özel Dersaneler Birliği Derneği (ÖZDEBİR)'dir.

380 Yukarıda değinildiği üzere gelecek yıl özel öğretim hizmeti talep eden öğrenci sayısında ciddi bir düşüş yaşanacak olmasından ötürü, gelecek yıl gerçekleşmesi beklenen öğrenci sayısındaki azalmayı telafi edebilmek amacıyla Türkiye genelindeki özel dersanelerin yatay işbirliği anlaşmalarına yönelmeleri muhtemeldir. Bu nedenle, söz konusu eğitim birliklerinin genel merkezlerinin, yatay işbirliği anlaşmalarının rekabet hukukuna aykırılığı hususunda uyarılmasının ve eğitim birlikleri genel merkezleri tarafından ülke genelindeki üyelerine de duyurulmasının talep edilmesi uygun olacaktır.

K. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

1. Denizli İli'nde faaliyet gösteren özel dersanelerin, uygulayacakları kurs ücretlerini anlaşma yapmak suretiyle birlikte tespit etmek şeklindeki eylemlerinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğuna,
 2. Kanun'un 41. maddesi uyarınca söz konusu teşebbüsler hakkında soruşturma açılması mümkün olmakla beraber, gelecek yıla ilişkin olarak alınan fiyat tespiti kararının henüz yürürlüğe konulmaması dolayısıyla, yapılan fiyat anlaşmasının piyasada etkisinin oluşmadığı göz önünde bulundurularak;
- 390 a) İlgili pazarda, rekabeti önlemeye yönelik anlaşma yapılması şeklindeki eylemlerin tekrerr etmesinin önlenmesi bakımından; 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, ortak fiyat tespiti organizasyonundaki rolü dikkate alınarak

07-39/420-166

Denizli Dershaneler Derneği'ne ihlale ne şekilde son vereceğine y6nelik g6r6ř yazısı g6nderilmesine, bu konuyla ilgili b6t6n 6yelerini uyarmasının istenmesine, buna ilişkin işlemlerin 60 g6n i6inde yapılarak Kurum'a tevsik edilmesine, aksi takdirde 4054 sayılı Kanun 6er6evesinde işlem yapılacağının bildirilmesine ve yukarıda belirtilen sebepler dolayısıyla G6ven Dershane Sahipleri Derneği, T6m 6zel 6đrenim Kurumları Derneği ve 6zel Dershaneler Birliği Derneği'nin uyarılmasına,

400

b) Denizli Dershaneler Derneği T6z6đ6'nde yer alan ve rekabet hukukuna aykırılık teşkil eden h6k6mlerin T6z6k metninden 6ıkartılmasına, bu konuya ilişkin gerekli işlemlerin yapılarak Kurum'a tevsik edilmesine, aksi takdirde 4054 sayılı Kanun 6er6evesinde işlem yapılacağının ilgili tarafa bildirilmesine

Kurul 6yesi Prof. Dr. Z6ht6 AYTA6'ın ek gerek6esi ve OYB6RL6đi ile karar verilmiştir.

EK GEREKÇE
(09.05.2007 tarihli ve 07-39/420-166 sayılı Kurul Kararı)

Kararın 2(a) bölümünde; “ilgili tarafa ihlale ne şekilde son verileceğine ilişkin görüş yazısı gönderilmesine, bu konuyla ilgili bütün üyelerin uyarılmasının istenmesine, buna ilişkin işlemlerin 60 gün içinde yapılarak Kuruma tevsik edilmesine, aksi takdirde 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem yapılacağıının bildirilmesine” ifadeleri yer almıştır.

Kanun’un 9 uncu maddesinin 3. fıkrasına göre, görüş gönderildikten ve belirlenen süre içerisinde ihlale son verilmesi talep edildikten sonra 4054 sayılı Kanun’a göre yapılacak işlemler çok açıktır: Yerine göre soruşturma açılacak ve/veya süreli para cezası verilecektir. Bunun dışında üçüncü bir yaptırım söz konusu değildir. Sözü edilen bu yaptırımların uygulanması için en fazla ön araştırmanın genişletilmesi talep edilebilir ki, bu imkân her zaman kullanılabilir. Şimdiye değin, Kurul kararlarında tanınan sürede işlemlerin gerçekleştirilmesi halinde, uygulanacak yaptırımlar açıkça yazılmıştır. Doğrusu ve uygun olan yöntem de budur. Aksi halde, teşebbüs yetkilileri ne yapılacağını kestiremeyecek veya hukukçularına danışmak zorunda kalacaklardır. Açıkça yazmaktan çekinmenin tek gerekçesi, Kurulun kendi kendini bağlayıcı karar almayı tercih etmemesi olabilir.

Yukarıda açıkladığım gerekçelerle karara katılıyorum.

Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ
Kurul Üyesi